

УНІВЕРСИТЕТ ТРАНСФОРМАЦІЇ
МАЙБУТНЬОГО

ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ «УНІВЕРСИТЕТ ТРАНСФОРМАЦІЇ МАЙБУТНЬОГО»

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Етика та доброчесність на публічній службі»

КАФЕДРА ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ

<https://uft.in.ua/>

Телефон: +38 (073) 047-26-26

E-mail: info@uft.in.ua

Викладач – Линдюк Олена Анатоліївна, д. держ. упр., професор,
професор кафедри публічного управління та адміністрування

Галузь знань	28 «Публічне управління та адміністрування»					
Шифр та назва спеціальності	281 «Публічне управління та адміністрування»					
Назва освітньо-професійної програми	«Публічне управління та адміністрування»					
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)					
Статус навчальної дисципліни (обов'язкова/вибіркова)	вибіркова					
Мова викладання	Українська					
Форма навчання	Семестр викладання	Обсяг навчальної дисципліни	Лекції (годин)	Практичні заняття (годин)	Самостійна робота (годин)	Підсумковий контроль
Денна	2–3 семестр	120 год, 4 кредити ЄКТС	20	20	80	Диференційований залік
Заочна	2–3 семестр		6	6	108	

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Анотація дисципліни	Дисципліна спрямована на вивчення теоретичних засад етики публічного управління, моральних принципів і нормативної складової поведінки публічних службовців та доброчесності в публічній сфері. Курс охоплює концептуальні основи етики публічного управління, формування публічної політики на етичних засадах, функціонування етичної інфраструктури та моральні принципи публічної служби. Обґрунтовуються місія і структура етичної інфраструктури як інструменту управління цінностями у професійній діяльності, моделі та функції етичних підрозділів та етичних документів, зокрема етичного кодексу. Розглядаються питання ціннісно-нормативної моделі публічного службовця, етичних вимірів їх організаційної культури. Особлива увага приділяється вивченню зарубіжного і вітчизняного досвіду формування етико-моральних основ публічного управління, питанням доброчесності на публічній службі, а також етичним вимірам ефективності публічної служби. Дисципліна забезпечує формування професійної етики, відповідальності та доброчесності в публічній сфері
Мета і завдання дисципліни	Метою дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти теоретичних знань і практичних навичок щодо етичних принципів, моральних норм та стандартів доброчесності в публічному управлінні. Дисципліна спрямована на розвиток професійної етики, відповідальності та етичного мислення публічних службовців, вивчення нормативних засад, формування організаційної культури та механізмів забезпечення доброчесності. Особлива увага приділяється національному та міжнародному досвіду дотримання етичних норм у сфері публічного управління
Компетентності, формуванню яких сприяє дисципліна	Здатність працювати в команді, мотивувати людей та рухатися до спільної мети, бути лідером, діяти соціально відповідально та свідомо. Здатність удосконалювати й розвивати професійний, інтелектуальний і культурний рівні. Здатність приймати обґрунтовані рішення та використовувати сучасні комунікаційні технології. Здатність налагоджувати соціальну взаємодію, співробітництво, попереджати та розв'язувати конфлікти. Здатність організувати діяльність органів публічного управління та інших організацій публічної сфери. Здатність представляти органи публічного управління у відносинах з іншими державними органами та органами місцевого самоврядування, громадськими об'єднаннями, підприємствами, установами і організаціями незалежно від форм власності, громадянами та налагоджувати ефективні комунікації з ними

Результати навчання	<p>Розв'язувати складні задачі публічного управління та адміністрування, враховуючи вимоги законодавства, виявляти правові колізії та проблеми, розробляти проекти нормативно-правових актів для їх усунення.</p> <p>Здійснювати ефективне управління інноваціями, ресурсами, ризиками, проектами, змінами, якістю, застосовувати сучасні моделі, підходи та технології, міжнародний досвід при проектуванні та реорганізації управлінських та загально-організаційних структур.</p> <p>Уміти здійснювати ефективну комунікацію, аргументувати свою позицію, використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології у сфері публічного управління та адміністрування на засадах соціальної відповідальності, правових та етичних норм.</p> <p>Представляти органи публічного управління й інші організації публічної сфери та презентувати для фахівців і широкого загалу результати їх діяльності.</p> <p>Розробляти обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції, враховувати цілі, наявні законодавчі, часові та ресурсні обмеження, оцінювати політичні, соціальні, економічні та екологічні наслідки варіантів рішень</p>
Навички Soft skills	<p><i>Комунікативні навички:</i> вміння виступати перед публікою, комунікабельність, емоційний інтелект, уміння слухати, ведення переговорів і проведення презентацій, командна робота, гнучкість мислення.</p> <p><i>Лідерські компетенції:</i> делегування та розподіл завдань, уміння приймати рішення, навички кризового менеджменту, наставництво та моніторинг, вміння вирішувати конфліктні ситуації, стратегії лідерства, сила переконання.</p> <p><i>Селф-менеджмент і вольові компетенції:</i> орієнтованість на результат, стресостійкість, ініціативність, здатність до швидкого навчання, гнучкість і адаптивність, самомотивація.</p> <p><i>Інтелектуальні навички для перманентного професійного розвитку:</i> креативність і логіка, творчі підходи, критичне мислення, вміння працювати з інформацією, дизайн-мислення</p>
Методи навчання	<p>Опанування змісту дисципліни відбувається шляхом проведення класичних та інтерактивних лекцій із застосуванням мультимедіа, колективних обговорень, дискусій, роботи в мікрогрупах і консультацій з викладачами. При цьому застосовуються такі засоби навчання: інформаційні (підручники і навчальні посібники, у т.ч. електронні), дидактичні (таблиці, навчальні відеофільми, презентації, демонстраційні приклади), технічні (аудіовізуальні засоби, засоби телекомунікацій, мультимедіа тощо)</p>
Матеріально-технічні ресурси	<p>Ноутбук.</p> <p>Мультимедійний проектор.</p> <p>Доступ до глобальної мережі Internet.</p> <p>Хмарні технології підтримки освітнього процесу:</p> <p>Google Classroom / Moodle (підтримка практичних занять)</p> <p>Google Meet / Zoom (онлайн-лекції, практичні заняття)</p>

ІНФОРМАЦІЯ ПРО КОНСУЛЬТАЦІЇ

Відповідно до окремого графіка

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів	Зміст модулів
Змістовий модуль 1. Етика публічної служби: концептуальні засади	Тема 1.1. Теоретичні засади етичної складової публічної служби Сутність та основні категорії дослідження етично-моральних засад публічної служби. Етика на публічній службі: зміст, особливості, проблемне поле. Етично-моральна складова публічної служби в контексті наукового дискурсу. Концептуальні теоричні засади етики публічного управління. Методологічні підходи до аналізу етично-моральних основ публічної служби. Основні етичні принципи публічної служби. Етика публічного службовця
	Тема 1.2. Етичні основи формування публічної політики Значимість цінностей у формуванні публічної політики. Аналіз етичних основ упровадження публічної політики. Антикорупційна спрямованість професійно-етичних настанов та проблема конфлікту інтересів на публічній службі
	Тема 1.3. Нормативна складова етики публічного службовця Етичні норми і стандарти поведінки публічних службовців. Етична поведінка публічних службовців як принцип належного врядування. Етичні компетентності публічних службовців у контексті реформування публічного управління
	Тема 1.4. Етична інфраструктура публічної служби Загальна характеристика етичної інфраструктури публічної служби. Роль етичної інфраструктури у підтримці етики публічних службовців. Правове регулювання етично-моральних основ публічної служби в Україні. Елементи етичної інфраструктури: законодавство та механізми звітності й нагляду. Етичні кодекси в системі публічної служби. Професійна соціалізація як елемент інституціональної підтримки етично-моральних основ публічної служби. Громадянське суспільство як основа етичної інфраструктури публічної служби
	Тема 1.5. Моральні принципи публічної служби Моральнісний зміст місії публічного управління, його основні цінності та принципи. Місія та цінності публічної діяльності: моральні смисли. Морально-психологічний клімат та етично орієнтовані службові взаємовідносини на публічній службі
Змістовий модуль 2. Етика та доброчесність в публічній сфері	Тема 2.1. Ціннісно-нормативна модель особистості публічного службовця Професійно-етичні виміри особистості публічного службовця. Етично-моральні компетентності публічного службовця, інструментарій оцінювання рівня їх сформованості. Громадянські чесноти

публічного службовця: професійно-етичні та моральні аспекти. Професіоналізм публічного службовця. Професійна відповідальність, професійна честь і професійна гідність публічного службовця. Толерантність як професійно-етична характеристика публічного службовця

Тема 2.2. Організаційна культура публічних службовців

Етичний компонент організаційної культури. Вплив організаційної культури на формування етичної поведінки публічного службовця. Етичні виміри організаційної культури публічних службовців. Етичні засади спілкування публічних службовців і громадян. Морально-психологічний клімат та етично орієнтовані службові взаємовідносини на публічній службі. Етичні аспекти взаємодії між керівником і підлеглими

Тема 2.3. Формування етично-моральних основ публічної служби: зарубіжний та вітчизняний досвід

Механізми розвитку етики публічного управління. Досвід США щодо формування етично-моральних основ публічної служби. Впровадження етичних стандартів на публічній службі країн ЄС. Тенденції розвитку ціннісних орієнтацій публічних службовців в Україні. Мотивація публічних службовців. Етикет у публічному адмініструванні: сутність, стан та особливості формування

Тема 2.4. Доброчесність на публічній службі

Доброчесність: поняття, складові та історія. Доброчесність як необхідна етично-моральна складова діяльності державних службовців. Розбудова доброчесності: від публічної служби до суспільства. Управління доброчесністю в публічній сфері. Запобіжники і підтримка доброчесності в системі. Інструменти забезпечення доброчесності на публічній службі

Тема 2.5. Етичні виміри ефективності публічної служби

Методи та практика оцінювання етичних складових публічної служби. Алгоритм формування етично-моральних основ публічної служби. Концептуальна модель формування етично-моральних основ публічної служби в Україні та напрями її впровадження. Роль контролю в забезпеченні етичної поведінки публічних службовців. Етичний моніторинг та етичний аудит як контроль етичної діяльності публічного службовця

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основна література:

1. Василевська Т. Е. Етика в публічній службі : підручник. Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. Київ : НАДУ, 2018. 255 с.
2. Калюжка Н. С. Етика професійного і ділового спілкування : навч.-метод. посіб. Держ. ВНЗ «Переяслав-Хмельниц. держ. пед. ун-т ім. Григорія Сковороди». Київ : Гуляєва В. М., 2021. 227 с.

3. Корчак Н. М. Добросесність як інструмент розвитку правосвідомості публічних службовців в умовах реформування державної служби. Аспекти публічного управління. 2023, Том 11. № 4. С. 82–88.

4. Корчак Н. М., Пархоменко-Куцевіл О. І. Добросесність державного службовця : етичний та юридичний виміри. Юридичний вісник. 2021. 2 (59). С. 78–84.

5. Пержун В. Формування управлінської культури публічних службовців у сучасній Україні : монографія / Навч. -наук. ін-т публ. упр. та держ. служби Київ. нац. ун-ту ім. Т. Шевченка. Чернівці : Чернів. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича : Рута, 2021. 319 с.

6. Посібник для керівників державної служби / [Ю. Лихач (кер. авт. колективу), М. Канавець, Р. Попов, А. Малюга, Н. Шамрай, С. Гербеда, А. Мацокін та ін.; за заг. ред. Н. Алюшиної]. Київ : ТОВ «ВІСТКА». 2020. 422 с.

7. Сорокіна Н. Г. Морально-етичні основи публічної служби в умовах трансформації влади в Україні : монографія. Дніпро : Грані, 2020. 224 с.

8. Сорокіна Н. Г. Особливості ціннісних орієнтацій публічних службовців в сучасних умовах реформування публічної служби. Публічне адміністрування та національна безпека. 2020. № 2. С. 7–13.

9. Сорокіна Н. Г. Формування морально-етичних основ публічної служби в Україні. Аспекти публічного управління. 2020. Т. 8, № 6. С. 90–97.

10. Хомишин І. Добросесність як складова діяльності публічних посадових осіб у контексті боротьби з корупцією. Вісник національного університету «Львівська політехніка». Серія : Юридичні науки». 2021. № 4 (32). С. 62–67.

11. Чеченко, К. О. Принцип добросесності державної служби : етимологія та генеза морально-етичної норми. Київський часопис права, 2022. № 1, С. 143-151.

Допоміжна література:

1. Бігун В. С. Добросесність як юридичний термін і сенс. Часопис Київського університету права. 2019. № 1. С. 25–26.

2. Войтенко А. Б., Якобчук В. П., Пугачова Н. С. Професійна етика державного службовця в контексті ефективності публічного управління. 2020. № 2.

3. Даниленко Ю. С. Правила етичної поведінки державних службовців: поняття і сутність. Вісник Чернівецького факультету Національного університету «Одеська юридична академія». 2019, № 2. С. 54–63.

4. Етична абетка державних службовців. НАДС. URL : <https://www.youtube.com/watch?v=Y-Ve6qpXdfo&list=PLaJadHc6CtAdcSizJdY9u8W-EJv7bUbBT>

5. Європейський кодекс поведінки для всіх осіб, які залучені до місцевого та регіонального врядування. URL : <https://rm.coe.int/168071b2e5>

6. Камінська, Н. Добросесність: соціально-правовий зміст і значення для сучасних реформ. Філософські та методологічні проблеми права, 2023. № 2 (26). С. 32–41.

7. Міжнародний кодекс поведінки державних посадових осіб ООН; Міжнародний документ від 23.07.1996. URL : http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_788.

8. Самсонова В. В., Кудінова І. П., Шевченко Н. Ю. Етичні механізми управління професійною поведінкою. Інвестиції : практика та досвід. 2024, № 3. С. 64–70.

Інформаційні джерела та Internet-ресурси:

1. <https://www.rada.gov.ua/>
2. <https://www.kmu.gov.ua/>
3. <https://www.president.gov.ua/>
4. [https://prosvita.nazk.gov.ua.](https://prosvita.nazk.gov.ua)
5. <http://www.nads.gov.ua>
6. https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:Prometheus+IAP101+2019_T3/about
7. <https://pdp.nacs.gov.ua/courses/etyka-spilkuvannia-i-dilovyi-etyket-derzhavnoho-sluzhbovtsia>
8. <https://rm.coe.int/168071b2e5>
9. <https://eduhub.in.ua/courses/etika-ta-etichni-standarti-v-demokratichnomu-vryaduvanni>